

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

104 200
Sw

FINGERÖFNINGAR

PA

LYRA

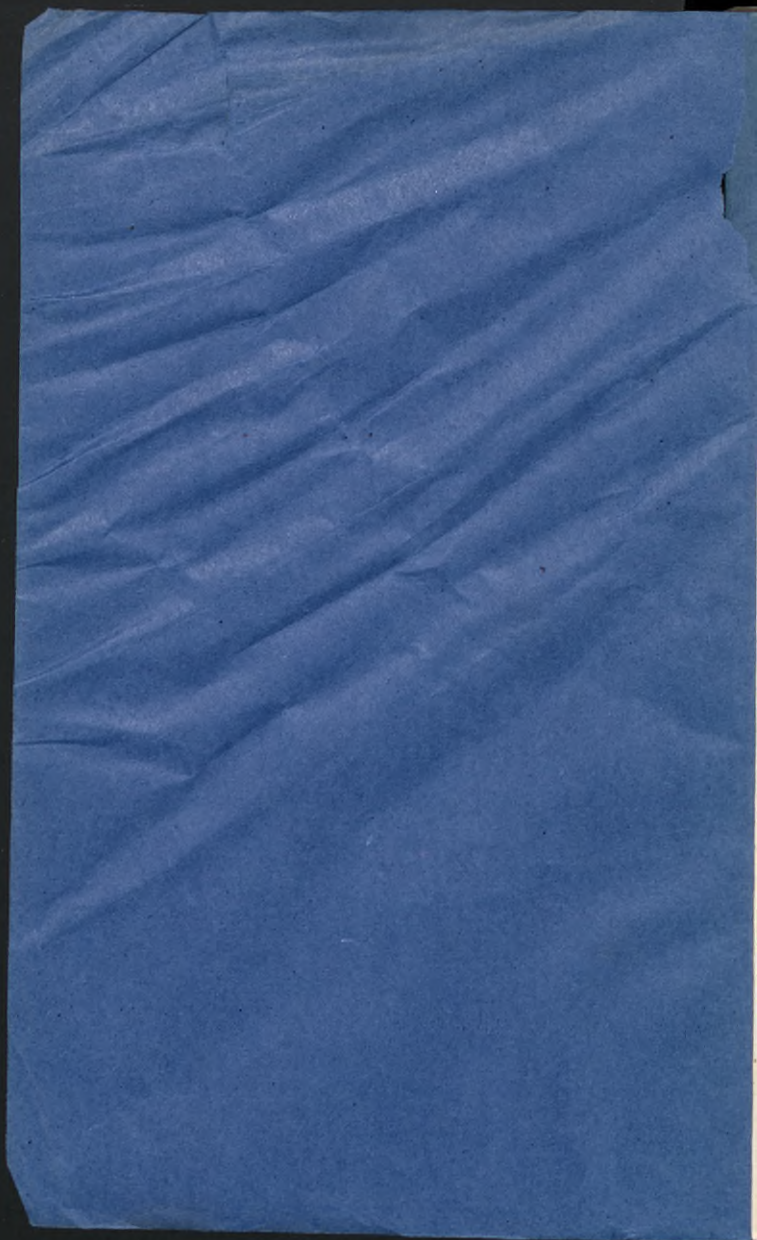
AF

—el—el—

[Axel Fogelholm]

ÅBO BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG.

FINGERÖFNINGAR

PÅ

LYRA

AF

—el—el—

[*Åke Fogelholm*]

ÅBO, 1881,

ÅBO BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG.

FINGERÖFNINGAR

1874

Närre dag är andagskollen Klubbens

Innehåll.

Samvetets röst	pag.	3.
<hr/>		
Bäcken	"	7.
Månen	"	9.
Fången	"	11.
Sommar och vinter	"	14.
Mitt ideal	"	17.
Årstiderna	"	20.
Den väntande flickan	"	22.
Verldens bitterhet	"	24.
Hösten	"	28.
Frågan	"	29.
En döende sångares farväl	"	30.
<hr/>		
Till ett ungt brudpar	"	35.
Till en värnepligtig	"	38.
Till * *	"	40.
Till Fanny	"	41.
Till Anna	"	43.
Minnesverser	"	45.
Till Kalle och hans brud	"	48.
Almas hals	"	51.
<hr/>		
Ett dunderslag	"	55.
Verldsdamerna	"	62.

Några drag ur smedsgesällen Klinkströms lefnad	pag. 64.
Ode öfver Slottsgatan i Åbo	” 75.
Emmas mops	” 78.
Våra snobbar	” 80.
En tur genom Åbo	” 84.

—♦♦♦—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Samvetets röst.

(Till mig sjelf.)

Är det en klok filosofi,
Som du har för dig nu för tiden?
Du slagit dig på — poesi!! — —
Du måste vara något vriden!

Det finns ju skalder gruffigt nu,
Och bäst för dig det vor' att tiga;
Nu "skrifver" ju hvarannan fru,
Måhända äfven hennes piga.

Hvad tänker du med allt dethär,
Vill du väl en publik förvåna!
Gör dig ännu ej det besvär,
Låt först din mogna skalle gråna!

Du tröstar kanske dig dermed,
Att siskan också barnsligt drillar, —
Men vill du likna den, en ed
Jag svär, att du dig grymt "apriljar".

Du gömmer mig i hjertat blott —
— Min vän, förstod du riktigt piken?
Dig bry så litet nornans lott,
Mitt råd, förtjensten och kritiken.

Så gå då på, så långt det går,
Kanske ock du en gång blir mogen —
Om du ej andras bifall får,
Så får du ekots dock i skogen!

Mänskon.

En Mare, du lösta, du vildande Mare,
Säg kvädder jag för dig alltid, så stark?
Hvad är det egentligt för dig i din sång?
Som tyndt **Några sånger** sådana sänger?

Du leker så, i din utspyrda lott,
Hvada ströcker du fram så frivilligt i brodd?
Med **allvarsamt innehåll.**
Och glittrar mot vinden och sjunger din sång.

Omkring dig se växter och grönhet och präkt
Och kringom dig ströer du med orolig magt
En sky af kristaller, värde mera än guld,
För öfverande blomman i torkande värld.

Du leder den strögande vilboakens röt,
Du svejper den brännande klippregnet ned,
Du skänker åt vandrarn, som går i din dal
En luktande dryck, så behaglig som syl.

In 1852 the first edition of
the book was published in
New York by the
author, and it has since
been reprinted several times.

The second edition of the book
was published in 1855, and
the third edition in 1858.
The fourth edition was published
in 1860.

WATER SINGER

The book is written in a
simple and plain style, and
is intended for the use of
the general public. It is
written in English, and is
the property of the author.

Bäcken.

Du klara, du friska, du sorlande bäck,
 Säg hvarför jag finner dig alltid så täck?
 Hvad är det egentligt för slag i din sång,
 Som tjusat mitt hjerta så högt mången gång?

Du leker så yr i din blomprydda bädd,
 Hvars stränder gå fram så förtroligt i bredd.
 Med glädje du vandrar din rastlösa gång
 Och glittrar mot solen och sjunger din sång.

Omkring dig är växter och grönska och prakt
 Och kringom dig strör du med osynlig magt
 En sky af kristaller värd mera än guld
 För törstande blomman i torkande muld.

Du badar den skuggande vidbuskens rot,
 Du svalkar den brännande klippväggens fot,
 Du skänker åt vandrarn, som går i din dal
 En läskande dryck, så behaglig och sval.

Du talar ett språk, än af ingen förstådt,
Du kan, hvad de vise ej ens ha' förmått,
Ej snillen, ej drottar, ej kämpar i stål:
Du löser din gåta, du hinner ditt mål.

Ej fjällmassor hindra din ilande färd,
Som segrare går du igenom din verd,
Och möter en afgrund, dit störtar du ned
Och söker en genväg till törstande hed.
Och hinner du hafsvikens blånande famn,
Der ser du ditt öde, då vet du din hamn,
Men dör du i heden, försinar du der,
Så dör du med fröjd, ty din graf har dig kär.

O, brusa och ryt, eller dö och försvinn,
Men ville du byta din lott emot min,
Jag lefde så nöjd och jag doge så glad,
Blott jag såsom du finge draga åstad.

III

Månen.

☾, du, som blickar ifrån det höga,
Från rymdens ljus
Och bär en tår i ditt himlaöga
Vid jordens grus,
Ej under, att du är bleknad vorden
Och bittert ler,
Då du går ensam på vakt kring jorden
Och sorg blott ser.

Du är dock härlig, du matta lykta,
Du är dock skön!
Du skänkt åt tusen så djupt betryckta
En tröstens lön. —
Ack, du har sett många ljufva stunder
Af Amors lek,
Då sälla par i Augusti lunder
Förgåtts i smek!

Du sett, hur' älskarens kyssar brunnit
På brudens mund,
Du sett, hur' tårar af smärta runnit
I afskeds stund. —
Men ock, hur' oskuldens dufva flugit
Med nattens vind,
Och hur' förförarn till henne smugit,
Som var så blind.

Då såg du ock i Augusti lunder
Med tårar visst,
Hur dygd och oskuld ha' dukat under
För våld och list. — —
— Du bleka måne, du må väl sörja,
Som allting sett,
Och jag vill ej om ditt svårmod spörja,
Ty du har rätt.

Fången.

Hvem är den sång, som der ur hvalfvet ljuder
Som der så mäktigt oss till tystnad bjuder,
Hvem är den sång, som både dag och natt
Der nere hörs så klagande och matt?

Ack, äfven denne arme är vår broder,
Han haft, som vi, en älskad far och moder
Och mången vän, som än han tänker på
Och mången fröjd i lifvet, han också!

Han varit fattig och ett hjerta vunnit,
Se der, hvarför hans lefnadsfröjd försvunnit!
Hans kärlek tändt hans åtrå efter guld,
Se der, den magt, som var hans ofärds skuld.

Den arme grep till detta olycksmedel
I sin förtviflan: en förfalskad sedel,
Och glömde, lutad mot sin flickas kind,
Att lagen icke, såsom han, var blind.

Nu är han ensam, ensam med sin ånger,
Sitt brutna hjerta, sina dystra sånger
Och bojan, hvilken, fast den väl är kall,
Dock ej kan svalka blodets heta svall.

Hans dag är mörk, han har ej frid om natten,
Ej tröst och lindring, endast — deg och vatten,
Ej eko ens, till svar på sorgsen sång
Och ej ett ur, som visar tidens gång.

Ack, suckar han, men brutna höras orden,
Ack, om jag kunde sjunka under jorden
Så djupt, att ej ens domedagens ljus
Förmådde tränga till mitt dolda hus!

Jag är olycklig, afskydd och föraktad,
Ja, som en bunden djefvul halft betraktad
Och för ett rytande min sång man tar,
Man rädes mig och sig tillbaka drar.

Ack, om jag dock, min arma, arma moder,
Helst blefve dränkt i dina tårefloder
Och öfvertäckt af dina lockars snö,
Då kunde jag med mera lugn få dö.

Min brud! Från mig du ensam intet röner,
Jag har nu mer ej tårar, suckar, böner,
Ej hjerta ens, ej någonting för dig,
Du är för ren, att något få från mig.

För din skuld blod, blott blod jag ville gråta,
Tills dessa murar blefve genomvåta, —
Men, ack, jag kan ej! Gråta är mig svårt,
Ty detta slag har drabbat alltför hårdt.

Nej, dö så snart som möjligt, dö, du arma
Och bed Förlossarn nådigt sig förbarma
Snart öfver mig och rädda denna själ
Åt dig och himlen. — Dö och bed, farväl!

Nu tystnar sången och nu tröttnar anden
Att honom lifva, — sakta emot handen
Hans heta panna sjunker maktlös ned,
Och så han hvilar nu en stund i fred.

O, vandringsman, som på ditt öde klagar
Och dock är fri, kan gå, hvart du behagar,
Men framför allt kan hoppas, — ack du är
Dock tusendubbelt lycklig mot den här!

Sommar och vinter.

(Två taflor.)

I.

Den glödande solen går fram öfver världen,
 Högbå och skär synes himmelens rand.
 Af halfjumma fläktar lätt uppröres fjärden,
 Vaggande squalpar den sakta mot strand.

Till höger är viken bland grönskande stränder.
 • Lummiga björkar sig spegla deri,
 Ur vassen framsimma ibland några änder,
 Öfver dem kretsar ett surrande bi.

På kullen, som synes så väl ifrån fjärden
 Ligger en stuga, rödmålad och nätt,
 Med blomstrande gårdsplan omgifven af gården,
 Tätta och prydliga såsom staket.

Vid stranden på bryggan der sitter en flicka,
 Fiskarens dotter, en prydnad för ön.
 Med längtan hon synes blott lyssna och blicka
 Hänförd på sångaren ute på sjön.

II.

Nu utmattad vintersol går öfver verlden,
 Grönblå och skarp synes himmelens rand
 Och nordanvind bortsopar snön ifrån fjärden,
 Uppbäddar vallar vid tillfrusen strand.

De afklädda björkarna susa så stilla,
 Hopkrupen sitter en sparf på en qvist;
 Nu sjunger ej mera den frysande lilla,
 Maken hon sörjer, som nyss hon har mist.

Och öde står stugan deruppe på höjden,
 Fönstret ett lakan för glasrutan bär.
 Försvunnen är sommarn, försvunnen är fröjden,
 Vintern och sorgen nu bosatt sig här.

Vid stranden på bryggan än sitter den flicka,
 Hon, som der förr satt så glad och så skön — —
 Men stum mot en isvak nu synes hon blicka,
 Likblek, förgråten, försänkt uti bön.

Mitt Ideal.

Hot drömda rynder väl sig illusionen svingar
Och flyr och lemnar allt att dö i glömskans hed,
Men bars min tanke än af millioner vingar,
I qvinnoögat dock den sjönke maktlös ned.

Afskudda, vandringsman, ditt stoft från dina
fötter,

Ur känslans tempelgård förstör hvar maskfrätt
träd,

Uppryck ur själens djup hvart svek med stam
och rötter,

Träd fram och se, men böj din stolta panna ned!

Jag för dig icke nu till våra barn af verlden,
Som endast bada sig i smickrets vällustflod,
Som dåras utaf prakt, som tjusas blott af flärden
Och få till sist blott kvar en — krossad minnesstod.

Nej, tusen gånger nej, för dem din möda spara,
 Kyss icke stoftet der, du blir då stoftets slaf.
 Vik undan, blunda, fly! Ja fly dem likt en fara,
 Som hotade ditt lif med en för tidig graf!

Men se, o, menska här, en öm, en ädel qvinna,
 För henne tändas bör vår sanna offergård.
 Af barnaoskuld blott dess rena ögon brinna,
 Ej af passioners rost dess himlaglans är tård.

Ej söderns färg hon bär, — nej blod af nordens
 fäder
 Svagt purprar hennes kind och i dess pulsar
 slår:

En ytlig strålgans är ett bländverk, som förleder,
 Är lik en iskristall, som smälter och förgår.

Så ljusbrunt hår hon bär som ljungen uti skogen,
 Så blå är hennes blick som vattnet uti sjön,
 Som siskan ljuf hon är, som turturdufvan trogen,
 Dess själ är skön som guld och ren som första
 snön.

Se der, den hulda bild, mitt inre troget gömmer,
 Se der, den varelse, som tanken ständigt ser,
 Se der, det ideal, om hvilket hjertat drömmer,
 Se der, den skapelse, som själen stumt tillber!

— Men hon, en hägring är, hon viker blott
 tillbaka

Och endast tanken, kan den drömnda bilden nå.
 På ödets tafla står det hårda ord: försaka!
 O, Nemesis, hur kan, hur vill du gäckas så?

Blir drömmen verklighet, det tanken fäfängt
 spårar

Och skall den någonsin ett spår ens finna —
 nej!

Vi arma menskobarn, i all vår vishet — dårar,
 Vi tingens öde se, — vår morgondags dock ej!

Årstiderna.

Nu bäcken är frigjord, se våren är här,
Och himlen ren ljusnade guldskyar bär.
Då drifvan är dödad af solpilar skarpa,
Hörs necken i böljorna stämma sin harpa,
— Och köpmannen tänker på bättre affär.

Du härliga årstid, välkommen igen
Med glittrande vågor likt smältande tenn,
Med tjusande fägring i skogar och dalar,
Med lärkan, som drillar, med göken, som galar!
Välkommen, välkommen till nordén igen!

Bland rosor och liljor i ändlösa tal
Snart djurverlden irrar i glad karnaval.
För humlor och brömsar, som blåsa fanfarer
Fly korna till skogs, såsom slagne tatarer; —
Mot småttingar ofta en väldig blir skral!

Hvems pensel kan måla en midsommarqväll,
Hvems tunga besjunga dess fröjd i hvart tjell,
I byar, i städer, i furstliga salar?
Hvem tyder det språk, som från klyftorna talar?
En hvar kan blott se, att naturen är säll.

Men, ack, huru kort är det glädjande rus!
Ty snart kommer hösten med stormarnas brus,
Då bortförer svanen till södern sin maka
Och tordönen hemskt uti rymderna braka
Och upplysa himlen med flammande ljus.

Men snart få vi likväl en tröst i vår sorg,
Då julljusen tändas i koja och borg,
Hvar gumma syns le och hvar gubbe blir munter,
"De små" i familjen gladt tumla "herunter"
Och ungmön skär sönder en tillämnad korg.

När snön håller samman och luften är blid,
Då uppstaplas vallar, då manas till strid;
När kölden som värst uti knutarna knakar,
Då lägrar man sig kring en brasa, som sprakar
Och sagor berättas af den, som har tid.

Den väntande flickan.

☉olen slukas upp af hafvet,
Dagens ljus är snart begravet —
Skynda, gosse, till din vän!
Ack, du dröjer, dröjer än!

Sippans blida kalk har domnat,
Vikens matta våg har somnat —
Skynda, gosse, till din vän!
Ack, du dröjer, dröjer än!

Vinden uti löfven leker,
Turturdufvan maken smeker —
Skynda, gosse, till din vän!
Ack, du dröjer, dröjer än!

Nattens timme har försvunnit,
Himlens facklor ren utbrunnit —
Gosse, lemnar du din vän?
Ack, du dröjer, dröjer än!

Verldens bitterhet.

Jag tänkte nu väl sjunga om
 Hur bitter verlden är;
 Förnuftet sade dock, vänd om,
 Om vänskap är dig kär!

Till hälften lyder jag, men får
 Väl ånger ock deraf,
 Ty jag har sett "ett litet sår,
 Som mitt förakt jag gaf".

Det såret heter verldens dom,
 Som botats dock så lätt
 Som då en bannlyst gick till Rom
 Och afsvor der sitt vett.

En mäktig påfve herskar i
 Vårt hjerta än i dag,
 Den påfven heter Kryperi,
 Hans valspråk är: bedrag!

Lyd honom, menska, och du ser,
 Hur' hvarje saknad flyr
 Och huru verlden mot dig ler
 Och lyekans morgon gryr!

Blott du kan hyckla riktigt väl,
 Du nog din lycka gör;
 Lyd ingen varning af din själ,
 Gif äran blott gehör!

En gerning döms på tusen sätt,
 En menska likaså —
 Och allt, utom hvad hon gjort rätt,
 Man gerna pekar på.

Af många har man detta rön,
 Att rätt och sanning flytt
 Nog ofta för vårt qvinnokön,
 Då det blir — ungt på nytt.

En qvinna i sin ålders höst
 Är ofta lik en hamn,
 Som, fridlös, endast har den tröst,
 Att fläcka andras namn.

Väl undantag från deras tal
Det finnes, men så få
Som perlor ibland musselskal,
Der hundra knappt ge två!

En dygd i verdens stora mund
Blir väl så liten gjord
Som en krokan, som gjort sin rund
Omkring ett middagsbord.

Ett fel blir deremot, gudnås!
Som ockrarns kapital,
Då ränta uppå ränta fås
I stora, runda tal.

En allmän mantel detta är:
Att "folket säger så",
Den kan betäcka väl en här
Af lögner stora, små.

Ett ord, en blick behöfves blott
Af missförstånd, då man
Blir *mål* för tusen tungors skott
Och *målas* riktigt grann!

Så ljug, o menska, ljug med magt,
Kräks all din galla ut,
Men en gång dock med djupt förakt
Du skall bli sedd till slut.

Du har en tunga fått af Gud,
Lär tacka Gud för det,
Men härma icke slika ljud,
Han — vissa djur har gett!

78

Hösten.

Du härliga högsommar, du är förbi
Och stormvinden furorna kränger,
De flyende måsarnes ängsliga skri
Nu knappt genom stormarna tränger.

Och seglarens farkoster vräkas som flarn
Mot blindskär, der böljorna bryta.
Naturen är uppskrämd, den liknar ett barn,
Som hör, huru vilddjuren ryta.

Tungt stålgråa molnbäddar öfver oss gå,
De svalnade himlarna mulna,
Och hafskungen fryser och skogsdungens rå
Vill gråta, då björkarna gulna.

Den knäböjda blomman förgråten förgås,
Dess purprade kalk är förblöden.
Af stormvinden klippväggens hjerta snart nås,
Naturen ses kämpa med döden.

Frågor.

¶ Du hulda flicka, sorgernas försköning,
Har denna bild dig nånsin varit klar,
Att en gång af en dygdernas belöning
Ett syndastraff allenast kan bli kvar?

Säg, har en dröm uti ditt hjerta smugit,
Som sagt, att det i lifvet finns en ros,
Som har, — då tiden honungen utsugit —
Blott kvar ett gift, som aldrig flyr sin kos?

Blir du så arm, att du en gång skall finna
På denna hårda samvetsfråga svar:
Hvarför väl afgrundslågor en gång brinna
Uti ett bröst, der himlen nedlagd var?

En döende sångares farväl.

Kort var, o, Sångmö,
Älskliga väsen,
Kort var den tiden,
Du dröjde hos mig!
Tomt är mitt hjerta,
Stum är min lyra,
Rosorna vissnat
På tonernas stig — — —
Sväfvar blott sångens
Sorgliga genljud,
Tyst, som en susning
I andarnas lund,
Svagt endast höres
Döende sångarns
Klagande grafsång
Vid midnattens stund.
Tystnen, I stormens

Sorgliga toner,
Orgel ackorder
Mildt tyckas mig nå,
Sångaren somnar,
Vaknar ej mera,
Slumrarens ande
Till himlen vill gå — —
Nu, mina kära
Sånger, farväl nu,
Ljufliga balsam,
Som göts i min själ!
Nu, I, min lyras
Döende toner,
Låt oss då skiljas,
I kära! Farväl!

Sovdiga tonar,
Ogdet skredet
Mitt tycks mig nå,
Sågaron sommar.

18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100

Stomvarens ande

Till himlen vill gå

En, minn kärn

Sågar, förval, är

Ljudiga påslam

Som glöds i min själ

Ne, i min lysan

Uppå, som, är

Låt oss da skiljas

I kärn, kärn!

Stygga, höll, svafven

Sågar, sågar

Genom, en, som, lytt

I, kärn, kärn!

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Sågar, sågar

Till ett stort församling,

II.

Tillegnanden.

I ett, som länge hvaran Gudsrik,
En ärlig till —————

I ett, som länge hvaran Gudsrik,
Och jord och rymd i den försvann,
O, som dock till icke er bismålsförd,
Till oss och denna vår vänskapsgjord!

Nag kunnat Anst var den försvann,
Så lät som väntad — — — på denna
Till er, men vi kunna till oss också,
Att lät till kunnat till oss också!

Tilleganden.

Till ett ungt brudpar,

(På bröllopsaftonen.)

Nu är den härliga timme slagen,
Då natt går ned öfver bröllopsdagen!
I två, som länge hvarann förstått,
Ert hjertas mål nu i afton nått.

I två, hvars hjertan i flammor brinna
Och jord och rymder i dem försvinna,
O, sen dock ned från er himmelsfärd
Till oss och denna vår vänskapsgärd!

Nog kommer Amor vår bön förutan,
Så lätt som vintertid — *rim* på *rutan*
Till er, men vi kunna be ändå,
Att han må komma till oss också.

Här se vi nu tvenne höga magter
 Från kärleksgrufvans fördolda schakter
 Förenade emot himlen gå,
 Så mäktigt knutna ihop som få.

Af lyx och tvång är ej bandet knutet,
 Ty midt i knuten det band är brutet,
 Som knyts af guld med ett kallbräckt stål,
 Då etsen blott är ett ytligt prål.

Det sker ej nu som i penningverlden,
 Der kölden grinar bak hufvudgården,
 Och uti *smekmåna*'ns blomsterspår
 En lifslång *rötmånad* dystert går.

Nej, döf för tvånget och blind för prålet
 Har Amor skjutit sin pil i målet;
 Så blind han är, har han sett likväl
 Det ädla, sanna uti er själ.

O, brudgum, lär att din magt värdera:
 Var make endast, men icke mera!
 — Låt ömhet blifva ditt första bud,
 Du myrtenkransade, sköna brud!

Glöm likväl ej dina forna vänner,
Ty en och hvar ibland dessa känner
En sådan smärtsam och grym förlust
Som då en vän går från hemmets kust.

Din tanke ofta tillbaka skicka
Till flydda dagar, då du var flicka,
Så sköna bilder du aldrig ser,
Betänk det, aldrig i lifvet mer!

Din lott är nu, att som makes maka
Få njuta ofta, men ock försaka
Och höra ofta från många håll,
Att lifvets sång också går i moll.

— Blin sälla! mera kan jag ej önska.
Må fridens väna oliv blott grönska,
Tills att cypressen den löser af
Uppå en fars, eller moders graf!

Till en vän,

(Som blifvit värnepliktig.)

Amice mi, o qvanta dira sors!

“Nå herri kors“, hvar skall jag nu dra kors,

När också du skall in vid militären —

Och lyfta på gevären!

Det måste bli en gruflig gymnastik,

Att bära rensel och schinell och — pik

Samt stå i lederna och grina illa —

Jo, jo, min gubbe lilla!

Och du, min bror, som aldrig luktat krut,

Hur tänker du nu börja slå dig ut?

Få se, vid någon riktigt svår manöver,

Att du ej må “slå klöfver“!

Nog blir det svårt för dig, som är så kär,
 Att få mot Amors båge ett gevär — —
 Väl bättre hördes qvittret af en "gumma",
 Än skrället af en trumma!

Dock skull' du räta på dig mer och mer,
 Om, alla till förderf, du blef off'cer,
 Ty bland tyranner mot sin arma nästa
 Är du långt från den bästa.

Du vor' fullkomligt lik då, käre bror,
 Hin håle sjelf, "om blott du hade klor" —
 Och jag, jag ville hellre då se "tonten",
 Än dig, min vän, för fronten.

Bäst vor', om du från sådant sluppe bort
 Till din pulpet, fast der ibland är "torrt",
 Men bättre passar du att rita rhomber,
 Än stå och kasta bomber.

Begär befrielse och tag betyg
 Uppå att du är predikant i smyg,
 Men vill man likväl ställa dig i roten,
 Så — såga af dig foten!!

Till * * _

Unga flicka, gå att lifvet njuta,
Gå att älska, lofva och — förskjuta,
Men en gång skall dock din sparda tår
Falla djupt i hjertats öppna sår.

Lyd ej nå'snin svekets lömska lagar,
Skydda, flicka, dina oskuldsdagar!
Ormen lurar i den skönsta ros,
Stjäl ditt hjertas frid och flyr sin kos.

Vänskap, ungmö, är den första källa,
Hvarur lifvets glädjeströmmar qvälla;
Kärlek är den andra, men, min vän,
Drick dock blott en enda gång ur den!

13

Till Fanny.

På hennes namnsdag,

(med en blomma.)

Var hälsad genom pennans matta drag,
Fast grant min lyra ingalunda klingar,
Med dennas enkla toner flyr dock jag
Till dig i tanken uppå sångens vingar.

Ej vintern vilda blommor bjuda får,
Dess famn är kall och blommans stängel bruten,
Men här en odlad dig till mötes går,
O, Fanny, blir hon väl af dig förskjuten?

Hon är din släkting, och hon liknar ju
Till färgen dig, fast ej ditt språk hon talar:
En blomma, hulda Fanny, är ock du,
En blomma, vuxen uti * *:s dalar!

Men * *:s blomma visst är skapt att stå
Som prydnad på ett Floratempels tilja,
Ty ganska sällan tör man träffa på
En blomma liksom du — båd' ros och lilja.

Nu gryr den dag, som fått ditt ljufva namn,
Den andra dagen i vår nya månad,
Och fast den än bär vintern i sin famn,
I månet bröst den gjuter sommarns trånad.

Till lyckan också nu jag bedja vill,
Att hon till dig allt stort och skönt må sända,
Men skänka dig en ny förmåga till,
Att kunna — släcka lika bra som tända.

Må flere år blott bära gyllne frid
I stilla vintrars, glada vårars famnar,
Tills att vid gränsen af vår korta tid
Du i den bästa fridens boning hamnar!

Till Anna.

(På eft. m. af hennes födelsedag.)

Ånkens snabba pil vill stanna
Och jag sjelf förvirrad står,
Då nu först jag mins, att Anna
Just i dag fyllt femton år.

Slika fel i våra tider
Endast du kan öfverse
Och fast jag kom sent omsider,
Hoppas jag förlåtelse.

Mycket, ja oändligt mycket
Skulle jag nu säga, men
Får ej glömma hufvudstycket,
Att lyckönska dig, min vän!

Jag besjönge smärta växten,
Ögats azur, halsens snö,
Men bör hålla mig till texten:
Just till Anna, dagens mö.

Låt mig önska ständig lycka,
Idel glädje, trefnad frid,
Måtte hälsans rosor smycka
Dina kinder all din tid.

Måtte himlens stjernor klara
Lysa på det skönas stig,
Måtte himlens englar spara
Rum ibland sig ock åt dig!

Minnesverser

(vid särskilda tillfällen.)

Ö, vore jag en nerf, som ledde till ditt hjerta,
Längs mig skull ingen bitter känsla gå,
Jag slete af mig sjelf, förr'n någon smärta
Din oskulds glädje skulle störa få.

Samma fosterländska öga
Sett oss växa i sin famn,
Samma mål, det stora höga,
Ofvan molnen, är den hamn,
Dit vi ock tillsammans böra
Gudalånet återföra.

Fly längs tidens skumbeklädda strömmar
Njut af lifvet, älska, älskad var!
Men låt dock i dina ungdomsdrömmar
Mig ändå som skugga helst stå kvar.

Fast muntra gossar finns "i långa banor",
 Som hänryckt dyrka dig och "stå på tå",
 Så mins, att en, som slogs bland dina fanor,
 Än önskar plats bland dina gossar blå!

Den vers jag skrifver må du gömma
 Såsom ett minne af en vän. —
 Din *lexa* rättfram må du glömma,
 Men bakfram ber jag, glöm ej den!

Om i en lugn och stilla aftonstund
 I tysta tankar du försjunken sitter
 Och lyssnar till, hur i en sommarlund
 Zefyren blandas utaf fogelqwitter:
 — Om du vid brasans sken en vinterqväll
 Med slutna ögon om ett fordom drömmar
 Och utaf dessa sköna minnen säll
 En stund vid kolnad glöd allt annat glömmar,
 Så låt bland dessa minnen mig också
 Helt litet blott, ja, fastän huru föga,
 Ja, fast som halfglömd skugga helst få stå,
 Men få en blick utaf ditt minnes öga.

Vänskapliga stämman, som talar bland bröder,
O, tystna ej nå'nsin i människobröst!
Den bästa är du att den sorgsne ge tröst,
Den starka är du, som den vacklande stöder,
Förklinga ej nå'nsin, o, härliga röst!

Din skål, min bror, ren förrän korken smäller,
Din skål, då glaset derpå drickes ut,
Din skål, då jag de följande ihäller,
Din skål, min vän, ändå, fast allt är slut!

Till Kalle och hans brud,

(med ett bruddynvar.)

Nu har jag riktigt kommit på det hala,
Skall jag väl tiga, eller skall jag tala?
Svårt val! — — Ack, sånggudinna, apropos!
Det här väl borde du förstå dig på.

Kom, hjälp mig nu, jag är i gruffig klämma,
Jag vet ej, hur jag skall min lyra stämma,
Jag fruktar, att jag ej kan ta räson,
Kom hit och hjälp mig du och gif mig
ton — — —

Nu öfver molnen, rymdens mjuka mattor,
Min sångmö kommer kuskande med kattor,
Hon stiger in, hon är på godt humör,
Hon griper lyran och dess strängar rör.

Hon vill ha melodi till dessa rader, —
 Jag föreslår en — stump af "Kalle Glader",
 Hon tycker, att det icke passar alls
 Och klämmer till uppå *en gammal vals*.

Men om jag nu på något sätt mankerar,
 Så veten, att Gudinnan sjelf diktarar;
 Förlåten henne, om så är, jag ber,
 Men jag är fri, ty jag är blott sekter:

Här är ett dynvar, mine käre vänner,
 Hvars saga jag till hälften endast känner,
 Men sen ej mer, än att det fylls med dun
 Och blir i ro — *kanske* — i er paulun!

Dess yta är som vanligt utstofferad,
 Den har en krans af runor inbroderad,
 Der *telningar* och *blommor* synas gro, —
 Det der betyder något, kan jag tro!

Mån I på dynan få så ljufva drömmar,
 Att de i rymden fritt med lösa tömmar
 Må stundom himlens sköna nejder nå
 Och stanna der och sucka djupt hå, hå! —

Se så, se så, sin väg nu sångmön rusar
 Och piskar efter, att det riktigt susar!
 Det var en fasligt bråd och plötslig flykt
 Och visan fick en hastig ändalykt!

Hon for, som af en orm hon blifvit biten,
 Men hon var afundsjuk väl, stackars liten,
 Ty det står skrifvet, att det kostar på,
 Att lefva länge och få ogift gå.

Då konstens penslar ditt är svärta
I de gata lät i kroppsdagar
En engel på maskelatur
Och kunna är så skön som Eva
En bild för hvilken man kan bäras

Almas hals.

På befallning

(i anledning af en mängd sminkpenslar.)

En sådan magt jag ej besitter,
Att sjunga om en hals, som din,
Den sjunger bättre nog, än min,
Och då en näktergal der sitter,
Hvad batar andra *foglars* qvitter?

Min sång skall därför lång ej blifva,
Ty "på befallning" hellre vill
Man taga från, än lägga till,
Och endast *trögt* jag kan beskrifva
En, af en gud böjd, marmorskifva — —

Som en gudinna du om dagen
För verldens blickar tar dig ut,
Tills qvälln och — maskeradens slut,
Då gräns för konsten och behagen
Blir hårets *fäste* jemte — kragen.

Då konstens penslar fritt få sväfva,
 De göra lätt i kroppsfigur
 En engel på makulatur
 Och kunna få så skön som Eva,
 En bild, för hvilken man kan bäfva.

Ditt hår, som likt en blomsterstacke
 Beskuggar urnan skär och fin,
 Är hö uti förgylldt porslin,
 Och halsen lofvar "upp för backe"
 Men ljuger, som en — *Alma-nacke!*

Förändringar.

(Skiz.)

Upprättade personer:

ROSALINDA LILJEGREN, (som nyss blivit enke)

13 år. **III.**

GUNNAR BLOMSTERTAND, (som nyss blivit enke)

KAJSA, (som nyss blivit enke)

Maxwell 10

Skämtsånger.

ROSALINDA, (som nyss blivit enke)

13 år.

KAJSA, (som nyss blivit enke)

10 år.

Så har då fru en lifvrig enke!

Ja, Herr Gud, om icke han död,

Och från hvar skugga löst sig borta,

Så blef hon lemnad utan stöd

Han var väl, liksom ganska redan,

Men han var hjertigod ändå,

De konstans pindar frist få sväva,
 De gåra, till i kroppslig
 En engel på måginnor
 Och kunna få så skön som Eva,
 En bild, för hvilken man kan lifva.

Det här, som till en blomsterstucks
 Beskuggar denna skär och fr,
 Är så till föggel persien,
 Och kallas till för "opp till heder"
 Men ljuset, som ^{III} —

Skämtsånger

Ett dunderslag.

(Skizz.)

Uppträdande personer:

ROSALINDA LILJEGREN, (som nyss blifvit enka)

19 år.

GUNNAR BLOMSTERTAND, löjtnant, 23 år.

KAJSA, Rosalindas jungfru, 50 år.

Mamsell **ROSE MARIE** (åldern varierande).

ROSALINDA (*sitter lutad mot ett bord*

och gråter).

KAJSA, (*som suckande nedtager lakanen, hvilka man hängt för fönstren*).

Så har då frun nu blifvit enka!

Ja, herri Gud, nu är han död,

Och frun hann knappast riktigt tänka,

Så blef hon lemnad utan stöd — — —

Han var väl litet gammal redan,

Men han var hjertegod ändå, — —

Det märkes nog, att han gått hädan,
 Det är så tyst i hvarje vrå.
 Gråt inte så — — —

ROSALINDA (*visar hemskt mot fön-
 stret*).

Har processionen
 Ren hunnit fara här förbi?

KAJSA.

Ack, jo! De sista sorgehjonen
 Nu här på tomten äro vi!

ROSALINDA.

Jag var så svag och likrädd sedan,
 Att jag ej kunde följa med — — —

KAJSA.

Det sade alla ock, emedan
 De alla sågo, hur' ni led — — —

(Kajsa för ut lakanen).

ROSALINDA (*springer upp*).

Nu är jag fri! Ack, hvilken känsla
 Af glädje, mod och vaknad kraft!
 Det känns, som om man skulle pensla

Mitt hjerta med en gudasaft!
 Ack, om den långa "sorgetiden"
 Blott vackert skulle taga slut,
 Och jag från dessa vinteriden
 Till nöjets vårdans sluppe ut!
 Nu kan du komma, o, min Gunnar,
 Nu vill jag blott emot dig le
 Och mer än förr jag dig nu unnar,
 Nu är jag fri — — du friare! — — —
 Välsignad vare lungkatarren,
 Som sändt min Liljegren för hin!
 Nu är jag qvitt den gamle narren
 Och nått mitt mål, hans penningsskrin.

KAJSA (*turar in*).

En herre kom — — —

ROSALINDA (*afsides*).

Skall jag ge korgen!

Låt se! (*högt med bedröfvad röst*)

Hvad kan han vilja nu?

KAJSA.

Han bad, att få beklaga sorgen,

Han gret, han ock, min stackars fru!

ROSALINDA.

Jag vill försöka då betvinga

Min bittra smärta på en stund — — —

KAJSA.

Jag får till främlingen då bringa

Det svaret från er egen mund!

(Rosalinda nickar bifall och Kajsa går. Strax derpå inträder en ung löjtnant i rummet).

ROSALINDA.

Min Gunnar! *(omfamning)*.

LÖJTNANTEN.

Ack, min Rosalinda!

Förlåt, att jag ej hejdat mig,

Men inga lagar kunna binda

Min kärlek fjerran ifrån dig!

ROSALINDA.

Ack gerna, gerna jag förlåter

Hvad helst man gjorde mig i dag, — — —

Jag utaf glädje nu blott gråter,

Jag dansat mig helt matt och svag — —

LÖJTNANTEN.

Martyren, som nu bojan mistat,

Dess bild har Amor drag för drag
 Med pil uti mitt hjerta ristat,
 Jag ser den nu båd' natt och dag! (*hänförd*)
 De ögon blå, den skära kinden,
 O, denna mun, o, denna hals,
 O, detta väsen, lätt, som vinden! — — —
 Gif mig en kyss blott — — —

ROSALINDA.

Hvad befalls?

En kyss, en kyss! — — Jag måste undra —
 Det var en önskan ock, minsann!
 Om du helst hade bedt om *hundra*,
 Men *en*, nej pass, det går ej an!

LÖJTNANTEN.

Du är dig lik, min huldgudinna,
 Allt samma varma, glada själ!

(*kysser henne*).

Ack, jord och himmel nu försvinna — — —

ROSALINDA.

Nå, Gunnar — — — kläm mig ej ihjäl!

LÖJTNANTEN (*kysser henne ånyo*.)

O, låt mig då min längtan mätta! — — —

ROSALINDA.

Tyst, Gunnar! — — dörrn är ej lås — — —

LÖJTNANTEN.

Hvad är väl himlen emot detta — — —

ROSALINDA.

Ack Gunnar, Gunnar, jag förgås! — — —

Kläm mig ej så — — nå, nå, var stilla! — — —

Din skalk, du borde få en korg!

KAJSA (*rusar in*).

Frun, kattan spyr, det bådar illa! — —

Hvad — — hvad — — hvad ser jag! — —

Sådan sorg!

ROSALINDA (*sliter sig lös*).

Tyst, tyst, min vän — — jag är förlofvad!

(*buller utanför*).

KAJSA.

Hvad? — redan på begrafningsda'n? — —

Mamsell ROSE MARIE (*rusar and-
truten in*).

O, gläds, mitt barn! — — Gud vare lofvad! —

Din man — — var — — — sken död!

Hon säger. LÖJTNANTEN (*står sig för pannan*).

Åh, för fan — — —!

ROSALINDA (*rusar ursinnigt mot
mamsellen, men dånar på halva vägen*).

40

Verldsdamerna.

Nu qvinnan småningom syns börja blifva van,
Att röra uti allt, blott icke uti maten,
Hon läser politik, ger kök och kärlek f—n
Och har blott detta mål: att blifva — *man*
i staten.

Ack, den som kunde se i nästa sekels bok,
Visst skull' man häpna vid, hur *flickorna* förtrampa
De bruk, som gälla nu. — Ja, det går rakt
på tok!
Dock verlden har ej ljus — man bränner
endast lampa.

En mö, som kärlek bytt emot filosofi
Och som på embetsväg sin utkomst söker vinna,
Plär nu till allra först försöka på att bli
En *lägrefolkskoleprounderlärarinna!*

Hon lefver, verkar, dör uti den fasta tron,
 Att hon har medfödd rätt att männerna regera;
 Hon drömmer endast om sin "emancipation",
 Men ej att hon är född, att sin tur föda flera.

När hon bland unge män studerat medicin
 Och petat uti allt och med sitt "oskuldsöga"
 Trängt in i allt — i *allt* med ogenerad min —
 Hvar finns dess blyghet då? — hos henne finns
 den föga!

O, qvinna, qvinna, du, en stråle från Walhall,
 Från Edens tid det enda goda, som blef lemnadt!
 Hvi skall du svika så ditt milda, sköna kall
 Och lösa det, som var till lifvets gåta ämnadt?

Några drag ur smedgesällen

Klinkströms lefnad.

I.

Klinkströms fosforism öfver kärleken.

Det hör *hin håle* till att vara kär,
Fast föremålet ock en *engel* är;
Det är ett *helvete* förutan like,
Fast flickans öga är ett *himmelrike*.

II.

Klinkströms kärlek.

Klinkström vandrar ut, att fria
Till en flicka fin och nätt;
Denna kände hjertat klia
Långt för detta för en sprätt.

Klinkström stackaren fick korgen,
Ty han var en fattig f—n,
Men i glädje byttes sorgen,
Han blef kär ren andra da'n.

Han förklarade sin låga
För en liflig symamsell:
Fick en korg, då han ej våga'
Kalasera hvarje qväll.

Hos par enkor äfvenledes
Friar han en vacker dag,
Får dock korgen allestädes,
Ty hans "säkerhet" var svag.

Nu fick Klinkström plötsligt ärfva
Tvenne gårdar af en tant:

Friarbragder, förr så djerfva,
Nu gjorts lätt för någon slant.

När han nu gick utom skjulet,

Gjorde hvarje ungmö halt,

Lyekan tycktes vända hjulet,

Klinkström dyrkas öfverallt.

Men han hade sett på resan
 Många prof af hycklets gud,
 Han drog flammorna vid näsan
 Och tog aldrig någon brud.

Han fann Hymens band för simpla,
 Sen han ärft sin rika tant, —
 Klinkström började att pimpla
 Och blef snart en pröfvad rant.

III.

Klinkströms stora princip.

Hvad ondt kan ligga i

Att en gång blott om dagen
 Få prata vackert med mitt lilla krus? —
 Då glädjens blommor vissna i mitt hus,
 Jag gerna umbär kaffe, té och snus,
 Kan läsa in min halfrökta kardus
 Och bränna surved, för att spara ljus,
 Blott jag kan få ett litet ljuftigt rus,
 Då jag dock låter bli,
 Att göra emot lagen.

IV.

Klinkströms vaggvisa för punschflaskan.

Slumra, min älskade, trånande sköna,
 Sof vid mitt hjerta, sof roligt, sof ut!
 Snart skall du lyckosam nedkomst få röna,
 Snart ditt välsignade tillstånd tar slut!

Älskling, o, snart skall jag smägtande brinna,
 Snart skall din lifsdam förkrossas i grund,
 Snart skall ditt guldgula hjerteblod rinna
 Ned genom strupens förtorkade sund!

Luta dig, älskade, dröm vid min sida,
 Snart skall du känna, hur korkskrufvens klo
 Genom *din* hjerna mekaniskt skall glida
 Samt tvinga *min* byta plats med min sko!

V.

Klinkströms grafsång för punschflaskan.

☉, den som slagen är, han ligger
 Och slafven, som är köpt är såld
 Samt fåfångt man af grafven tigger,
 Hvad ren den fått uti sitt våld. — — —

O, flaska, hvilken gruffig fara
 Du nu har råkat störta i!
 O, hvilken flaska, hvilken vara!
 O, fröjd, du är förbi, förbi!

Se der, hur gruset i sig sankar
 En saft, som stämt hvart ljud till ton, —
 Der rinna många sköna tankar
 Och mången härlig illusion!

Jag hade lust, att högt förbanna
 Den magt, som sänkt vår fröjd i dyn —
 Betänk, en "fjerndel" af en kanna!
 O, ve! det svindlar för min syn!

Dock, hon är död, ej mera spörjen,
Dess dom stod förr i ödets skrift,
Men sörjen, mine herrar, sörjen
Och sucken tyst vid hennes grift!

Må du få ro! Gå ej att spöka,
Låt aldrig höra af din röst,
Så att ej falska bilder öka
Den smärta, som nu tär vårt bröst. — — —

— Från himlen föll ideens stjerna!!

Vi måste dricka graföl, vi!
Åh gudskelof, att man fått hjerna,
Som hjälper sig i bryderi!

O, bål, i dig vår sorg vi dränke,
Du himladrömmars hufvudkudd!
Mot dig vi lute oss och tänke
Helt lugnt, du död, hvar är din udd?

VI.

Klinkströms klagan öfver björnarne.

Ö, ve, hur mången
 Är ej fången
 I sitt eget lilla bo,
 För glupska björnar,
 Som likt örnar
 Sänka sig med lyftad klo!
 I alla gränder
 Ser man fränder
 Artigt stå och passa på.
 In i butiker
 Då man viker,
 Om man ej "tillbaks" kan gå.
 I mörkret är det
 Dubbla värdet
 Väl för den, som vill gå fri.
 Om solen skiner,
 Morska miner
 Enda räddningen då bli.

VII.

Klinkströms ode öfver sin gamla skinnmössa.

Åck, hvilka förfärliga tider
 Du hårdnade mössa uppnått,
 Hvad gruffliga plågor du lider,
 Min redliga, gamla kalott!

Lik parkernas gångar på Haga
 Är malstungna skinnmössan min,
 Lab'rintens mysterier draga
 Igenom båd' stoppning och skinn.

Din graf du så när hade funnit
 I rännstensens böljor i går,
 Om icke din husbonde hunnit
 Få fatt i ditt stripiga hår.

Skull' jag dig i stärkelse doppa,
 Så blef du snart "stukad" igen; —
 Det hjälper ej lappa och stoppa,
 Du blir lik ett kråkbo, min vän!

Jag mins, då på Aura åstranden
 Jag tog af en "flamma" godnatt,
 Då fick jag mösskullen i handen,
 Men mössan, hon satt der hon satt.

Gif efter, min trogna, jag fruktar
 Ju bara din stenhårda stomm! —
 O, mössa — du lik redan luktar! —
 Kom med mig på sophögen — kom!

VIII.

Klinkströms farväl.

För sista gången här jag lutar
 Nu min person mot hemmets plank,
 Farväl nu, mina ärfda knutar,
 Jag sålde er, och blifvit — pank.

Farväl, min stora trekannsflaska
 Och du, min trogna bränvinskagg,
 Er vän skall nu kring verlden traska
 Och supa upp sitt sista plagg.

Farväl, mitt kära fähusdike!
 Jag ofta hvilat i din krem,
 Vändt nunan mot vårt himmelrike
 Och granskat vårt planetsystem.

Min döda tant, o, frid din aska,
 Der du får törsta utan vin — — —
 Nu syder jag uppå min flaska
 Och tar in litet medicin.

O, känslans sköna morgongryning
 Nu sipprar genom hvarje led!
 Åh, åh, med hvilken ljufvig dyning
 Nu bränvinsklunken böljar ned!

En vacker natt, jag vill ej klandra,
 Och ståtlig fullmån, vid min själ! —
 Nej, det kan snart bli tid att vandra,
 Ännu en sup och sen — farväl!

IX.

Klinkströms slut.

¶ När Klinkström slöt ej nånsin dyrka
Den gröna flaskan i sitt lif, —
Till sist så stal han i en kyrka
Af brist på mynt och tidsfördrif.

Nu blef dock gubben Klinkström knipen
Och fick kring benet jernring; —
Hans fasta vilja och — principen
Nu gagna längre ingenting.

Men andra dagen på verandan
Af grafven Klinkström sof helt sött, —
Han hade stått och — hållit andan,
Tills han helt slätt af qväfning dött.

Ode öfver Slottsgatan i Åbo.

Ö, gata, du, som ifrån dombron går
Och bron till Runsala ju nästan når,
Du synes fått en sällsam lott, o gata:
Du synes skapad blott för stadens lata!

Nog mången har ett skäl, att hit han kom,
Det stora skälet, att han vänder om,
En parallel med rännstenen beskriver
Samt går och gapar och begäpad blifver.

En vändningspunkt är Hjeltens fläckerörn,
Är Aunes fönster, eller Frenckells hörn
Man gör retur, — snart träffas några fränder,
Och man gör höger om igen och vänder.

Men ofta vänds ock förr'n i Frenckells hörn,
Om man i fjerran varsnar någon "björn", —
Man lemnar vän och samtal, för att hinna
Det nya målet, det, att fort — försvinna.

De som vid "Slois" ha' sin bo-lokal,
 De slippa köpa hvarje mode journal,
 De titta endast ut ifrån sitt fönster
 Och vända om med hufv'et fullt af mönster.

Man kunde tro, att hvarochen der går,
 Skull' söka något visst borttappadt får;
 Man kunde också bilda sig den regel,
 Att "Slois" är kokettens andra spegel.

Fast rum på "Slois" nog finns bredt och långt,
 Så är på norra sidan ofta trångt,
 Det är, som skuggan likväl vördnad bjöde,
 Ty södra sidan, hon är tom och öde.

Ja, ofta trängseln är "på norr" så svår,
 Att man kan trampa på sin nästas tår
 Och fast man framåt djerft sig söker bråka,
 Kan man tillbaka på ett släp få åka.

Vid slaget sex om aftonen det är,
 Då man egentligen bör vara här;
 Då mörkt det är, och matta lyktor glimma,
 Då just är "hufvudflaxens" rätta timma.

Der mången sökt sin lilla söta vän,
 Och mången mö der mött sin hjertesven,
 Der mången ann', för trånaden ett mönster,
 Sett melankoliskt upp mot Norstedts fönster.

Der röras damer uti stora stumm,
 Der söka skalder ofta efter rim,
 Och sprättar sen, — i armkrok hela bundten!
 Samt sist af allt — "magistern jemte glunten".

O, "Slois", o, du fristad i vår stad,
 O, du, vår erkänt enda promenad,
 Bär nu, som förr, din trottoir med heder,
 Bär våra ättlingar till tusen leder!

Hvad vor' vår lefnad, om ej uti den
 Fanns nedlagd gudagnistan kärlek, men
 Hvad vore kärlek utan "flax" en dosis,
 Och hvad vor' "flaxen" utan dig, o, "Slois"!

77

Emmas mops.

En mops har Emma städs på släp vid fällen,
En hjulbent "firma", hållen fullt så väl
Som förr i världen guldets utaf trollen
Och snart så kär som Emmas egen själ.

En ljuflig lott han eger här i världen,
Det bör den vise medge till och med:
Han delar Emmas plats på hufvudgården
Och får i fred der krypa upp och ned.

En furste till och med skull' lyckan tacka,
Om han ett kärligt ord fick från den mund,
Som kysses af en lurfvig, tårögd racka,
En gammal, tandlös före detta hund!

Han njutit många himmelskt sälla stunder
Vid Emmas barm, vid hennes hals och kind,
Han hört, han sett så mycket, — det är under,
Att han ej är båd' galen, döf och blind!

Den afundsvärde! Ofta får han höra
 En hviskning om den käraste som fanns,
 Och jag vill tro, att han med spetsadt öra
 Skull' löpa till mig, om jag ropte — "Frans"!

— Men likväl, mops, du stryka får på foten
 Och mer ej trassla dig i barmens flör,
 Då snart en fästman fastnar i den noten;
 Det kan gå förr, än någonsin du tror!

Våra snobbar.

Bland alla folkslag, som här bli sedda,
Är snobbnationen den mest utbredda,
De kräken ser man nu öfverallt,
Ja, äfven fast det är litet kallt.

Det är likväl en antagen regel,
Och den besannas af slägtets prägel,
Att lif, att hälsa till först beror
På rummets värme, der snobben bor.

Är det så kallt, att ej brasan hjälper,
Han skakande i sin säng sig stjelper,
Drar allt uppå sig han har af ull,
Sen först han supit sig litet full.

Han lindar in sig i tjocka täcken
Och tar sig ut som ett frågetecken;
Han drömmer om, huru söt han är
Och hur' i honom hvar mö är kär.

De rika snobbar jag nu besjunger,
Ty de, som utstå en veckas hunger,
Blott de få lysa en stund i sta'n,
De snobbar ger jag af hjertat fan. —

— Att han är "viktig", så lagen säger,
Men snobbens nacke är det som väger,
Ty luggen tynger der rundt omkring
Och inn' i skallen finns ingenting.

Minst som en kejsare han sig skickar
Med vida byxor och stela blickar,
Han ser ej mången, fast han *ser upp* —
Så stolt som han blundar blott en tupp.

Se här, ett snobblejons högsta goda:
En bal, ett rus och en flaska soda,
Och här hans största utståndna sorg:
En värdshusräkning, som sänds — i korg.

Med pengar blott kan en snobb sig röra,
Men utan låter det ej sig göra, —
För själens skull måst' han "lefva bon":
Han kan ej tänka, hans tid blir lång.

En snobbs resurslängd är dock ej liten,
Ty dör hans fader, så föds krediten,
Blott han sig skaffar förmögen brud
Och framför allt förer duktigt bud.

Men om af henne han dock får korgen
Och ingen dåre mer går i borgen,
Han till en enka då fria törs —
Ja, eller rättare till dess börs!

Med fraser då han sitt språk förtenner,
Ty knappt till namnet han kärlek känner,
Hvem skulle lärt honom känna det? —
Hans mor kanske, som är utan vett!

Men sansen slutligen snobben sviker
Och utanlexan vid fruns repliker,
Trots ordspråk, hosta och annat bråk,
Går öfver skrankorna för vårt språk.

Han tuggar naglar och bryter stickor
Och söker ord uti alla fickor,
Men värre blir det för hvarje tag;
Han bleknar af, som han finge slag.

Då snillet sol icke längre skiner,
Han böjer knä och ger ömma miner,
Men enkan tror honom dödligt kär,
Och "ja" får snobben för sitt besvär. —

— Vi lemna honom på giljarresan,
Men, läsare, tag dig sjelf om näsan,
Ifall ock du, såsom mången ann',
Har redan gjort, eller gör som han!

En tur genom Åbo.

(1 Juli 1880.)

Vängs Åbo å komma vi så sakta
Och vandra förut, för att betrakta
Det bruna, grumliga gytjespad,
Der "Nystad" går mot vår gamla stad.

Vår blick till först möter gamla slottet,
Som blott står qvar som ett straff för brottet.
Der glädje förr njöts ur guldpokal,
Nu rassla kedjor bland samvetsqval.

Der rundt omkring ligga stora städer
Af digra stockar och skräp och bräder,
Som resa utrikes via Hull,
Likt våra damer — för att bli gull.

— Ack, huru underligt ödet fogar,
Då engelsmän bo i Finlands skogar,
Fast många känna oss knappt ett grand,
Så mycket mindre besökt vårt land.

En byggnad småningom synlig blifver,
Som socker-bruket nog bifall gifver,
Och lazarettet med sin rubrik,
Så blekt och gult såsom dess publik.

Strax under "Rättikan" stannar båten —
— Der mången ann' också slutat stråten,
Då han sett på, hur' vår sol sjönk ned
Samt stått och svärmat och — gjort så med.

Men hvilket märkvärdigt sagounder
Har flyttat packhusets trogna kunder,
Vår hamnbustropp, detta himlalån,
På andra sidan precis om ån?

Kanske man saken dock så kan tyda,
Att stadens packhus skull' börja "syda",
Ifall man tillåte detta drägg,
Att luta jemt mot en enda vägg.

Nu invid "societén", för detta
Stå de och äta, men bli ej mätta —
Dock skull' den mödan dem väl bli spard,
Om der, som förr, funnes billiard.

Om oss mång' "leriga" kuskar täfla,
 Men börja "perkla" och slå och "jefla",
 Då vi den lataste ropa på,
 För att i lugn oss kring-skåda få.

Längs salutorget nu leder stråten
 Med samma fart såsom sist med båten,
 Det länder grålle till stor gloire,
 Ty "Nystad" mångdubbel hästkraft har.

Vår lycka kan man ej heller skylla:
 Förbi Charybdis och långt från Schylla,
 (Teaterhuset och Phoenix) — går
 Vårt tåg så tryggt, fast i sneda spår:

Ty framför oss går en man, som bråkar,
 Med att stå stadigt på sina "påkar",
 Tills han tangerar en gammal tant
 Och gör en svindlande ytterkant.

— Från dygdens fjät är nog ofta nära,
 Att det i rännstenens djup kan bära,
 Och mången svalkat sitt heta blod
 I denna nutidens syndaflod. —

Nu vända vi öfver bron mot kyrkan,
 Der bildadt folk plägar egna dyrkan
 Åt allt, hvad skönt som de *se* deri —
 Men hvad de *höra* förtiga vi.

Der nära se vi vår stads lyceum,
 Hvars ungdom afsjungit nyss Te Deum
 Och rest på landet, att föra bud,
 Med fripass mången, en ann' med "hud".

Två eldar ligger det midt emellan:
 Der firman Rettig och här "Pinellan",
 Som uti lustgården länge stått
 Lik kunskapsträdet på ondt och godt.

Här se vi ock ifrån forna dagar
 Ett minne, danadt af konstens lagar,
 Utaf en hjelte från ljusets ban,
 Af vår och Fennias far, Porthan.

Vår grälle ruskar så trögt på nacken,
 Då det bär af upp mot Nylandsbacken
 Och stannar tvärt efter allt besvär
 Snedt mot fru Böckers atelier.

Här se vi Kuppis, det paradiset,
Der ingen engel dock står med riset,
Men ljufva dofter och öppen "grinn"
Blott vinka vandrarn, att stiga in.

Och parken sen med sin dunkla grönska!
Hvad kan en gentleman högre önska,
Hvar kan mer ostörd han bli, än här,
Om han är "dillig", om han är kär.

Dock må hans nymf, eller ock patrullen
Ta' honom — vi resa utom tullen
Från stadens brännande tegelugn,
Att söka svalka och frid och lugn.

Så här som allestäds' kan man känna
Igen en verkan af "Alis" penna:
På denna väg, nu så bred, som två,
Man för en tid sen knappt kunde gå.

Till venster plötsligt ifrån vår bana
Vill grålle vika — af gammal vana —
Till ett för honom så känt gebit,
Som borde helgas med dynamit.

Det är det enda, här motstått "Ali",
 Näst dessa bon med sitt "kåli kali",
 Som skräpa trakten på höger hand
 Med gamla kär'ngar i gödningsland.

Snart Virvotus, den så landtligt lugna,
 Af skalder ofta så skönt besjungna,
 Pikanta hyddan vid skogens bryn
 Framsticker leende för vår syn.

Och när vi derifrån sedan hunnit
 Till skansen, — då ha' vi målet vunnit.
 Der sluta många med oss sin färd
 Och bli i fred för vår arga verld.

En stund vi gå i de dödas rike,
 Att söka namnet på någon like,
 Som uti lifvet oss varit kär
 Och nu bland torfvorna ligger här.

Det är ett rike man måste prisa,
 Hvars individer ej nå'nsin visa
 Ett tecken en gång till någon schism,
 Blott en fullkomlig socialism.

Här skall en menniska allting mista,
 Utom sin ryktbarhet och sin kista,
 Men de försvinna ock ganska snart,
 Om man ej gjort något underbart.

— En men'ska är dock af lumpet värde,
 Sen anden en gång gått sina färde;
 Blott ogräs växer af henne opp,
 Fast man planterar så väl dess kropp! —

1001849973

ROMA